

De uitkeringsfase is vooral complex onder de motorkap

In het nieuwe pensioenstelsel ontvangen deelnemers een pensioenuitkering uit een persoonlijk pensioenvermogen. De hoogte van de uitkering kan van jaar tot jaar wijzigen als gevolg van economische ontwikkelingen. De sector en gepensioneerden hebben gevraagd om wetgeving die het mogelijk maakt dat uitkeringen van alle gepensioneerde met hetzelfde percentage worden aangepast. De collectieve uitkeringsfase was in de flexibele premiereregeling altijd al een mogelijkheid. Met aanvullende wetgeving is hier ook nadere invulling aan gegeven voor de solidaire premiereregeling. Naast gelijke aanpassingen is hierbij ook de mogelijkheid van het spreiden van mee- en tegenvallers in de tijd een nadrukkelijke wens. Spreiding levert immers een belangrijke bijdrage aan de stabiliteit van de uitkering. Vanuit de uitvoerders geldt daarbij wel de randvoorwaarde, dat dit alles op een eenvoudige, beheersbare wijze kan worden uitgevoerd. In dit artikel beschrijf ik de werking en de opties van de collectieve uitkeringsfase en de mogelijkheden om resultaten te spreiden in beide contracten. Tenslotte geef ik aan of daarmee wordt voldaan aan de wensen van de sector.

■ DE FLEXIBELE COLLECTIEVE UITKERINGSFASE

Rendementen toekennen in de flexibele premiereregeling

In de flexibele premiereregeling zijn de opbouwfase en de uitkeringsfase gesplitst. Bij een collectieve uitkeringsfase treedt de deelnemer uiterlijk op pensioendatum toe tot de toedelingskring. Het persoonlijke pensioenvermogen wordt daarbij geleidelijk of in een keer bij pensioneren toegevoegd aan het vermogen van de toedelingskring. Omdat een bijdrage aan de risicodelingsreserve niet kan worden meegegeven bij het shoprecht vindt deze bijdrage niet geleidelijk maar alleen volledig op pensioendatum plaats.¹

Lieke Werner

L. Werner MSc AAG is werkzaam als Senior Actuarieel Adviseur en Propositie manager bij Achmea Pensioenservices en houdt zich bezig met Productadvies en Pensioen innovatie. Dit artikel is op persoonlijke titel geschreven.

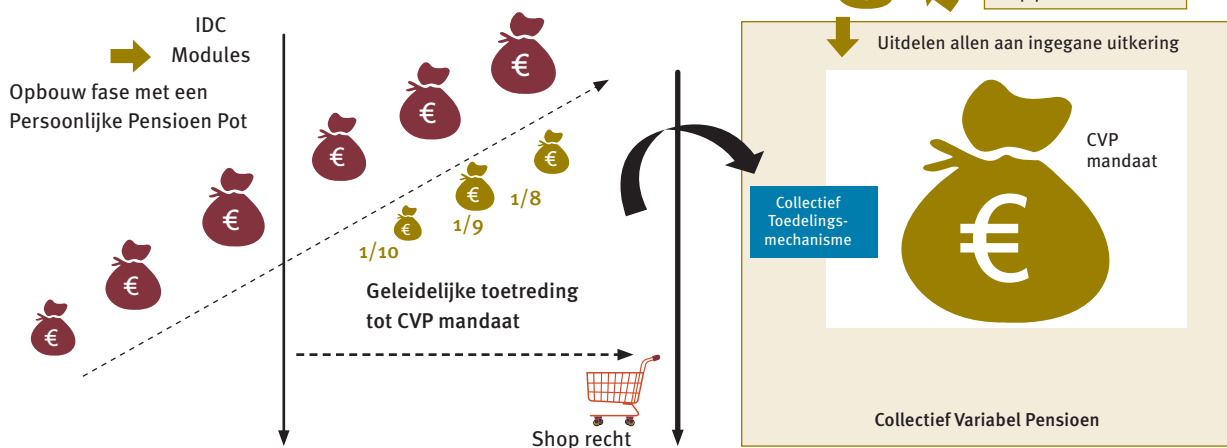
In een collectieve uitkeringsfase worden alle resultaten verrekend met de deelnemers die in dat jaar deel uitmaakten van het collectief. Het gaat hierbij om resultaten op micro-langleven, macro-langleven, rente- en beleggingsrisico. Met een collectief toedelingsmechanisme wordt het totale resultaat vastgesteld op basis van de collectieve

In een collectieve uitkeringsfase worden alle resultaten verrekend met de deelnemers die in dat jaar deel uitmaakten van het collectief.

dekkingsgraad. De dekkingsgraad is gelijk aan het aanwezige vermogen toebehorend aan de collectieve uitkeringsfase gedeeld door de contante waarde van alle variabele uitkeringen. De contante waarde van de variabele uitkeringen bepaalt het pensioenfonds per deelnemer op de meest actuele grondslagen. Bij geleidelijke toetreding gebeurt

¹ Conform huidige wetgeving moet de toetreding tijdsevenredig plaatsvinden. Dit betekent dat de toetreding tot collectief wordt bepaald als: $(1/10^{\circ}$ van het kapitaal minus de toekomstige bijdrage risicodelingsreserve op pensioendatum). Er zijn door de sector vereenvoudigingsvoorstellen ter consultatie ingediend.

Collectieve uitkeringsfase in de flexibele regeling

dit naar rato van de toekomstige variabele uitkering voor de deelnemers die 10 jaar voor pensioendatum zitten. De “rekenrente” die hierbij wordt gebruikt is de risicovrije rentetermijnstructuur. Daarbij is het mogelijk om deelnemers de keuze te bieden voor een uitkering met een vaste daling (of een stijging). Een uitkering met een vaste daling start hoger, maar zal bij tegenvallende resultaten dalen. Bij collectieve risicodeling leidt een stijging van de algemene levensverwachting of een verlaging van de rente tot een daling van de dekkingsgraad van het collectief. Bij het toedelen van resultaat wordt de dekkingsgraad teruggebracht naar 100% door het eventuele overschot of tekort te vertalen in gelijke procentuele toe- of afslagen op de aanwezige uitkeringen. Het delen van het macrolanglevens en het renterisico in de uitkeringsfase sluit daarmee aan op de vormgeving van solidariteit binnen het FTK stelsel.

■ DAKPANGEWIJS SPREIDEN IN DE FLEXIBELE PREMIEREGELING

In de flexibele premiereregeling kunnen de financiële schokken collectief gespreid worden in een van de individuele opbouwfasen gescheiden uitkeringsfase. Het is toegestaan om resultaten over maximaal 10 jaar te spreiden.

Bij dakpansgewijze spreiding wordt het resultaat jaarlijks uitgedrukt in een gelijke procentuele stijging of daling van de uitkering op het moment van spreiding van een individuele deelnemer. Voor een

individuele deelnemer wordt bij elke resultaatdeling in een dakpan zowel de initiële hoogte van de uitkering als de stapsgewijze aanpassing in euro's naar de structurele hoogte na N-jaar spreiding vastgelegd.² De spreidingstermijn en de procentuele verhoging of verlaging is binnen een jaar (dakpan) voor alle deelnemers gelijk en is niet afhankelijk van de individuele levensduur.

Tabel 1 toont een voorbeeld van dakpansgewijze spreiding voor een deelnemer die in jaar 1 start met een uitkering van 10.000 euro. De dekkingsgraad is na het eerste jaar 103%. Waarbij het te verdelen resultaat in het eerste jaar dus 3% is.³ De jaren erna is het resultaat -1,5% en 1,5%.

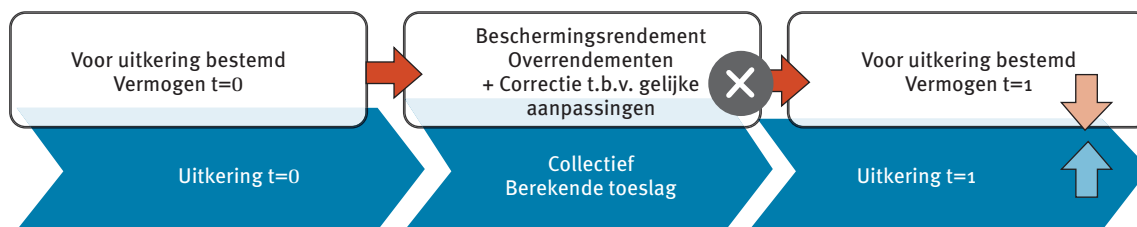
De bepaalde aanpassingen worden elk jaar onvoorwaardelijk doorgevoerd en daarmee staat niet alleen het uitkeringspatroon maar ook het hiervoor gereserveerde vermogen per deelnemer vast. Het te verdelen rendement wordt zodanig over de deelnemers van een toedelingskring verdeeld dat de dekkingsgraad hierna exact 100% is. De toedelingskring dient een vooraf gedefinieerde, gesloten groep te zijn. Een deelnemer die later toetreedt start weer op 100% en deelt niet mee in eerdere toedelingen.

■ BELEGGINGSBELEID UITKERINGSFASE IN DE FLEXIBELE PREMIEREGELING

Bij toetreding tot het collectief wordt het individuele kapitaal uit de opbouwfase toegevoegd aan

Tabel 1: voorbeeld van dakpansgewijze spreiding

Hoogte uitkering op het moment van toedeling		Jaar				
		Einde Jaar T	T+1	T+2	T+3	T+4
T=3	€ 10.048,50			€ 150,73	€ 150,73	€ 150,73
T=2	€ 10.100,00		€ -151,50	€ -151,50	€ -151,50	
T=1	€ 10.000,00	€ 100,00	€ 100,00	€ 100,00		
Totale aanpassing uitkering na dat jaar		€ 100,00	€ -51,50	€ 99,23		

het collectieve vermogen van het collectief variabel pensioen. Het pensioenfonds houdt bij de deelnemer niet langer een individueel kapitaal in units bij, maar koopt voor dit deel een voorwaardelijk recht op een variabel pensioeninkomen aan met een voor de deelnemer gereserveerd aandeel in het collectieve pensioenvermogen. Het is mogelijk dit collectieve vermogen te beleggen in (administratieve) beleggingsfondsen die ook worden gebruikt in de opbouwfase (met gebruik van units). Maar er kan ook worden gekozen voor een specifieke collectieve beleggingsmix waaraan een eigen LDI-mandaat wordt toegevoegd. Een specifieke portefeuille voor de uitkeringsfase biedt de vermogensbeheerder aanvullende mogelijkheden (zoals meer illiquide middelen en inflatiegerelateerde producten) en vrijheidsgraden bij het vormgeven van het beleggingsbeleid zonder dat hier unitisering voor is vereist. In dit geval wordt dit collectieve vermogen als een separaat vermogen in de administratie bijgehouden. Het verloop van dit vermogen door maandelijkse rendementen, stortingen en onttrekkingen wordt vanuit de pensioenadministratie gestuurd en geadmistreerd. De behaalde rendementen en de hiervoor gemaakte kosten worden volledig toebedeeld aan dit collectief. Er worden geen kosten of risico's verschoven naar de opbouwfase. Er vindt periodiek (minimaal maandelijks) reconciliatie plaats op het totale vermogen.

■ DE SOLIDAIRE COLLECTIEVE UITKERINGSFASE

Rendementen toekennen in de solidaire premieregeling

De solidaire premieregeling kent geen (harde) scheiding tussen de opbouw- en uitkeerfase. Alle voor deelnemers gereserveerde persoonlijke vermogens zijn en blijven onderdeel van het totale vermogen. Een deelnemer hoeft dan ook niet toe te treden tot een collectief. De uitkeringsfase van de solidaire regeling onderscheidt zich doordat er bij deelnemers wordt gestart met het uitkeren van pensioenuitkeringen uit het persoonlijke pensioenvermogen. De toedeling van beschermingsrendement en overrendement voor de individuele uitkeringsgerechtigde vindt in deze collectieve uitkeringsfase plaats op dezelfde wijze als in de opbouwfase, namelijk conform de in het pensioenreglement voor het betreffende cohort opgenomen toedeelregels. Het beschermings- en overrende-

ment wordt conform de geldende toedeelregel naar rato van de persoonlijke pensioenvermogens toebedeeld. Hoewel er theoretische modellen zijn die met het heel gericht toekennen van rendementen aan vermogens kunnen leiden tot gelijke aanpassingen is dit in de praktijk lastig. Ingeval de rendementen maandelijks worden toebedeeld in combinatie met een jaarlijkse aanpassing van de uitkering is het vrijwel onmogelijk om voor iedere individuele deelnemer de benodigde correctie zodanig te bepalen, dat de aanpassing van de uitkering voor alle deelnemers exact gelijk is.

Maar gelukkig biedt de collectieve uitkeringsfase, mogelijk gemaakt door het amendement Palland aangevuld met de aangepaste lagere regelgeving⁴, ruimte voor een oplossing. De kern van deze oplossing is dat ieder jaar eerst wordt bepaald met welk percentage de uitkering voor alle deelnemers moet worden aangepast. Vervolgens kan voor alle deelnemers vanuit deze aangepaste uitkering worden berekend hoe hoog hun persoonlijke pensioenvermogen zou moeten zijn, gegeven deze uitkering. Het projectierendement dat hierbij wordt gebruikt, is (maximaal) de risicovrije rentetermijnstructuur. Het resultaat voor de deelnemer is hetzelfde, maar de uitvoering hiermee een stuk minder complex.

■ HOE WORDT DE HOOGTE VAN DE AANPASSING BEPAALD ZONDER SPREIDING?

In de toelichting op de wijziging van het besluit uitvoering Pensioenwet is uitgewerkt hoe een gelijke aanpassing van de uitkering moet worden vastgesteld. Hierna licht ik dit toe indien er geen spreiding van resultaat plaatsvindt.

Stap 1: Bepalen totale rendement uitkeringsfase: Eerst wordt het totale behaalde beschermingsrendement en overrendement voor de groep uitkeringsgerechtigden vastgesteld.

Stap 2: Toekennen 100% bescherming aan uitkeringsvermogen:

Vanuit het totale behaalde rendement wordt eerst 100% beschermingsrendement toegekend aan het

² N is de spreidingstermijn.

³ Dit is een versimpelde weergave. In werkelijkheid is het te verdelen resultaat niet 3%/3 maar zal het door de spreiding iets hoger zijn dan 1% per jaar.

⁴ Staatsblad 2024, 211 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen (officielebekendmakingen.nl).

uitkeringsvermogen van elke pensioengerechtigde om bij elke procentuele wijziging daarna te kunnen komen tot gelijke aanpassingen.

Stap 3. Toedelen resterende resultaat:

Het totale rendement uit stap 1 minus het toebedeelde beschermingsrendement uit stap 2 is het resterende financiële resultaat (in de wetgeving wordt dit aangeduid als het spreidingsvermogen). Indien geen sprake is van spreiding kunnen alle uitkeringen hiermee in gelijke mate worden aangepast. In stap 2 wordt gesproken over het toekennen van 100% beschermingsrendement. Dit is een omslachtige manier om uit te leggen dat het persoonlijke vermogen behorend bij de uitkering (het uitkeringsvermogen genoemd) wordt aangevuld tot de constante waarde (gebaseerd op meest actuele grondslagen en rente) van de ongewijzigde uitkering. Het te

De collectieve uitkeringsfase lijkt dus vooral juridisch complex, maar is in de praktijk vergelijkbaar met de manier waarop dit in het oude stelsel en in de flexibele premiereregeling wordt toegepast.

verdelen resultaat uit stap 3 is het vermogen boven of onder de contante waarde van alle uitkeringen en is daarmee vergelijkbaar met het vermogen boven of onder een 100% dekkingsgraad. Een procentuele aanpassing van alle uitkeringen met dit resultaat brengt de dekkingsgraad weer naar 100%. De collectieve uitkeringsfase lijkt dus vooral juridisch complex, maar is in de praktijk vergelijkbaar met de manier waarop dit in het oude stelsel en in de flexibele premiereregeling wordt toegepast.

■ GEHEUGENLOOS SPREIDEN IN DE SOLIDAIRE PREMIEREGELING

Bij een geheugenloze spreiding worden de aanpassingen net als bij de dakpansgewijze methode gespreid doorgevoerd. Hierbij wordt de hoogte van de aanpassing echter elk jaar opnieuw en voor iedereen gelijk vastgesteld (zonder geheugen). Om te voorkomen dat resultaten worden doorgeschoven, moet er bij pensionering rekening worden gehouden met deze nog niet verwerkte resultaten. Dit gebeurt middels een “dekkingsgraadneutrale” inkoop en maakt pensioen duurder of goedkoper dan bij een dekkingsgraad van 100%. Met de volgende formule kan jaarlijks op een eenvoudige manier de hoogte van de benodigde aanpassing worden vastgesteld:

$$\text{Jaarlijkse aanpassing uitkering} = (\text{dekkingsgraad} - 100\%) / \text{spreidingsperiode}$$

Deze methode voor het vaststellen van het aanpassingspercentage wordt asymptotisch genoemd. In tegenstelling tot een lineaire spreiding die elk jaar een gelijke aanpassing kent neemt het aanpassingspercentage bij een asymptotisch spreiding jaarlijks af.

Grafiek 1 geeft aan hoe een resultaat van -10% met een spreidingstermijn van 10 jaar wordt aangepast volgens een lineaire en een asymptotische methode. De lineaire aanpassing loopt in 10 gelijke stappen naar nul. Een asymptotische aanpassing neemt jaarlijks af en bereikt daardoor nooit de nul binnen de spreidingstermijn.

■ WAAROM WAS AANPASSING REGELGEVING NOODZAKELIJK?

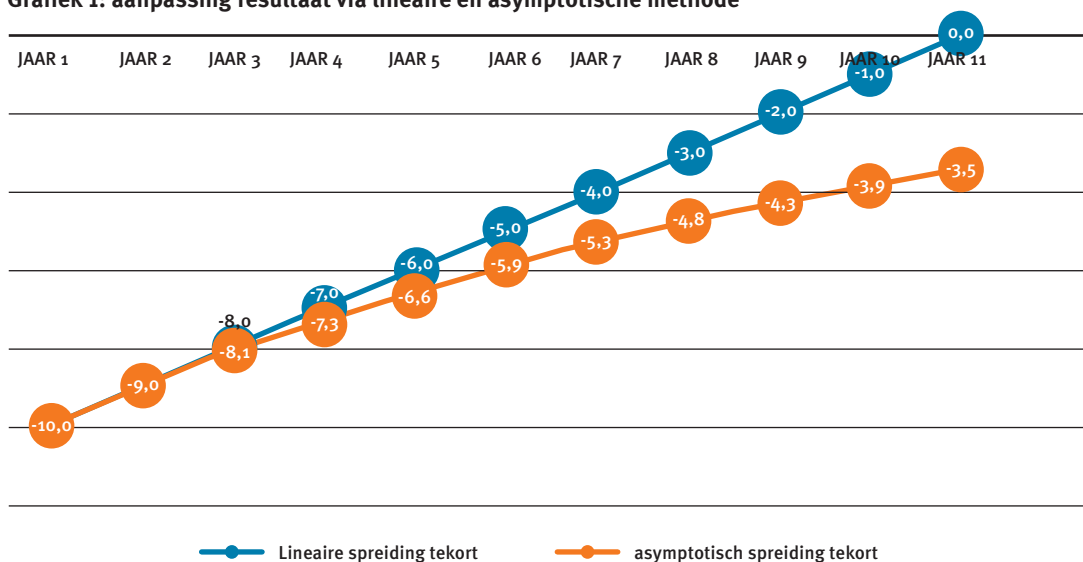
Met het amendement Palland leek de wetgeving aanvankelijk voldoende mogelijkheden te bieden om ook in de solidaire regeling een collectieve uitkeringsfase inclusief geheugenloze spreiding vorm te kunnen geven. De toezichthouder zag echter wettelijke beperkingen die de uitvoering van de collectieve uitkeringsfase belemmerde. Zo is asymptotisch spreiden wettelijk niet toegestaan. Bij deze methode wordt een schok immers, zoals in grafiek 1 inzichtelijk gemaakt, niet binnen de maximale spreidingsperiode van tien jaar onvoorwaardelijk en volledig in het vermogen verwerkt en lijkt er daarmee sprake van onverdeeld vermogen. De wetgever achtte het dan ook noodzakelijk om nadere (technische) kaders te stellen waaraan een uitkeringsfase met spreiden moest voldoen om te passen binnen het wettelijk kader.

Om te voorkomen dat er bij geheugenloze spreiding sprake is van onverdeeld vermogen zijn er extra termen geïntroduceerd. Het voor de pensioenuitkering bestemd vermogen van een pensioengerechtigde bestaat nu uit twee delen: het uitkerings- en het spreidingsvermogen. Het uitkeringsvermogen is het vermogen waaruit de pensioenuitkering wordt gefinancierd. Het resultaat dat nog niet is verwerkt, wordt ten behoeve van spreiding gereserveerd in het spreidingsvermogen. Dit vermogen moet wel binnen de maximale duur van de spreidingstermijn zijn toegevoegd aan het uitkeringsvermogen en zijn verwerkt in de hoogte van de pensioenuitkering. De term onvoorwaardelijk betekent in dit geval dat het collectieve vermogen na toedeling tot het uitkerings- of spreidingsvermogen alleen toekomt aan de pensioengerechtigden en niet meer kan worden herverdeeld tussen pensioengerechtigden en niet-pensioengerechtigden.

■ HOE WORDT DE HOOGTE VAN DE AANPASSING BEPAALD BIJ SPREIDING?

Indien sprake is van geheugenloos spreiden wordt in stap 3 uit het vorige onderdeel het financiële

Grafiek 1: aanpassing resultaat via lineaire en asymptotische methode

resultaat niet volledig verwerkt voor het aanpassen van de uitkeringen, maar wordt een deel toebedeeld aan het spreidingsvermogen. Dit vermogen wordt dan gespreid verwerkt in het uitkeringsvermogen.

Stap 4. Vastleggen spreiding:

Bij geheugenloze spreiding wordt na stap 3 een extra stap geïntroduceerd om te bepalen met welk percentage het uitkeringsvermogen periodiek wordt aangepast. Voor het financiële resultaat (spreidingsvermogen) uit stap 3 wordt vooraf vastgelegd hoe dit resultaat binnen de duur van de spreidingsperiode volledig zal worden verwerkt in het uitkeringsvermogen. In praktijk betekent dit dat bij gebruikmaking van asymptotische spreiding moet worden gezorgd dat binnen 10 jaar het volledige resultaat is verwerkt.

Om het resultaat binnen de spreidingsperiode te verwerken is het nodig om bovenop het standaard patroon in enig jaar nog een aanvullende aanpassing te doen. Bij afnemende aanpassingen zal een deel van het behaalde rendement anders niet voor het einde van de spreidingsperiode verwerkt zijn in de uitkeringen. In het eerder genoemde voorbeeld betekent dit bijvoorbeeld dat in jaar 10 het hele resterende deel van -3,5% in een keer moet worden gekort.

Om te voorkomen dat resultaten onnodig worden uitgesteld heeft de wetgever echter wel extra voorwaarden opgenomen. Zo moet meer dan 60% van de nog te verwerken financiële resultaten in de eerste helft van de spreidingsperiode liggen. Ook is het niet toegestaan om bij een positief overrendement in de eerste jaren van de spreidingsperiode een verhoging te geven en aan het einde een verlaging. Omdat de wetgeving stelt dat bij de flexibele premieregeling de schokken in gelijke stappen moeten worden verwerkt⁵ is het bij de flexibele premieregeling niet mogelijk om aanpassingen met afnemende procentuele omvang en/of

inhaalaanpassingen te doen. Voor dit contract lijkt dan ook alleen de lineaire (of dakpansgewijze) methode een mogelijkheid.

■ DE HOOGTE VAN DE UITKERING BIJ PENSIONERING

Bij pensioeningang van de pensioengerechtigde wordt al bij toetreding tot de uitkeringsfase het voor pensioenuitkering bestemd vermogen verdeeld in een spreidingsvermogen en een uitke-

De introductie van het spreidingsvermogen naast een uitkeringsvermogen lijkt vooral ingegeven om de woorden dekkingsgraad en de schijn van onverdeeld vermogen in de solidaire premieregeling te voorkomen.

ringsvermogen. Deze verdeling wordt bepaald op basis van de actuele verhouding van het spreidingsvermogen en uitkeringsvermogen. De omschrijving hiervoor is wederom een verfijnde

⁵ Artikel 63a lid 5: “Gedurende de spreidingsperiode worden uitsluitend de uitkeringen en aanspraken van de bij aanvang van de spreidingsperiode tot de toedelingskring behorende personen in gelijke stappen aangepast”.

manier om te beschrijven dat bij pensionering dekkingsgraadneutraal wordt ingekocht. Ook de introductie van het spreidingsvermogen naast een uitkeringsvermogen lijkt vooral ingegeven om de woorden dekkingsgraad en de schijn van onverdeeld vermogen in de solidaire premieregeling te voorkomen.

Waar geheugenloos spreiden aanvankelijk de voorkeur leek te hebben vanwege de eenvoud klinkt de hiervoor besproken wetgeving vooral heel complex. Gelukkig bestaat deze complexiteit voornamelijk uit techniek onder de motorkap. Het vaststellen, uitvoeren en controleren van de methodiek is voer voor actuarissen, accountants en toezichthouders. Meer complexiteit komt over het algemeen ook met hogere kosten. In de administratie zal sprake zijn van een collectief vermogen en wordt per deelnemer alleen de hoogte van de uitkering vastgelegd. Dat is daarmee dus niet heel veel anders dan de huidige situatie of de werkwijze in flexibele premieregeling. Voor deelnemers (en de deelnemersadministratie) is eigenlijk alleen het aanpassingspercentage en de hoogte van de uitkering van belang.

Wel gelden er aanvullende informatieverplichtingen die de deelnemers op verschillende momenten informatie moeten geven over het toekomstige pensioen die de uitvoering extra zullen belasten. Zo moet er informatie worden gegeven over de gevolgen van de spreiding op de hoogte van de startuitkering en het verloop van de uitkering na pensionering. Hierbij moet worden aangegeven of het pensioen waarschijnlijk gaat dalen, stijgen of gelijk zal blijven.

■ INRICHTEN BELEGGINGSBELEID IN DE UITKERINGSFASE

Een pensioenuitvoerder kan in de uitkeringsfase net als in de flexibele premieregeling werken met een administratief samengevoegd (collectief) spreidingsvermogen, dat het persoonlijke aandeel van iedere pensioengerechtigde bevat. De pensioenuitvoerder kan er in het toedeelregels voor kiezen om in de eerste stap minder dan 100% beschermingsrendement toe te kennen aan het collectief. Dit heeft tot gevolg dat pensioengerechtigden onderling het renterisico delen. Dit komt overeen met de werkwijze van de flexibele premieregeling. Bij de invulling van het beschermingsrendement kan worden gekozen voor een theoretisch (indirect) of een werkelijk beschermingsrendement (ook wel directe methode genoemd). Theoretisch beschermingsrendement heeft als nadeel dat alle kosten⁶ en het mismatch risico's binnen het overrendement vallen en er minder mogelijkheden zijn voor inflatie bescherming. Daarnaast mag binnen een solidaire collectieve uitkeringsfase het projectierendement niet hoger zijn dan de risicovrije rente. Binnen de uitkeringsfase is dus in praktijk weer sprake van het gebruik van een risicovrije rekenrente en betekent de maximering hiervan dat het niet mogelijk is rendement naar voren te halen, zoals bij een dalende uitkering in de flexibele premieregeling wel mogelijk is.⁷

■ SAMENVATTEND DE OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN TUSSEN DE CONTRACTEN

Tabel 2 toont de invulling van de verschillende onderdelen van de collectieve uitkeringsfase per contract.

Tabel 2: invulling collectieve uitkeringsfase per contract

Onderdeel	FPR	SPR
Collectieve uitkeringsfase	Uitkeringsfase afgescheiden van opbouwfase. Deelnemer heeft keuze voor vast of variabel (shoprecht)	Geen afgescheiden uitkerings- en opbouwfase Deelnemer heeft geen keuze, uitkering gaat in op pensioendatum
Toetreding tot collectief	Vanaf 10 jaar voor pensionering of op pensioendatum	Bij pensionering
Spreidingssystematiek	Dakpansgewijs Gelijke aanpassingen per jaar, individueel vertaald in euro's in meerdere jaarlagen.	Dakpansgewijs en Geheugenloos Gelijke aanpassingen voor alle uitkeringen. Waarborgen om resultaat binnen spreidingstermijn te verwerken.
Spreidingsverloop	Altijd in gelijke stappen (per jaar)	Asymptotisch met correcties
Gesloten systeem	Inkoop op 100% dekkingsgraad	De bestaande verhouding tussen uitkerings- en spreidingsvermogen wordt verrekend (inkoop is "dekkingsgraad neutraal")
Projectierendement	Risicovrije rente (keuzemogelijkheden voor vaste daling en/of stijging)	Collectief projectierendement, (maximaal risicovrije rente)
Beleggingsbeleid	Gerichte collectieve beleggingsportefeuille	Theoretische bescherming of een directe methode

■ CONCLUSIE

De sector en gepensioneerden hadden een nadrukkelijke voorkeur voor een collectieve uitkeringsfase met gelijke aanpassingen van de uitkering. Ook was er behoefte aan uitvoerbare mogelijkheden om resultaat te spreiden om de variabele uitkering zo stabiel mogelijk te kunnen houden. Om dit voor beide contracten mogelijk te maken is er het nodige aangepast in wet- en regelgeving. De contracten bieden inmiddels vergelijkbare mogelijkheden voor risicodeling en spreiding en lijken in de uitvoering met uitzondering van het spreidingsmechanisme nagenoeg gelijk. Wel heeft de deelnemer in de flexibele uitkering zelf nog keuze in de mate van stabiliteit. Geheugenloze spreiding is in theorie eenvoudiger in de uitvoering en beter uitlegbaar dan dakpansgewijze spreiding. De uitvoering van spreiding in de uitkeringsfase van de solidaire regeling is met de wettelijke voorgestelde spreidingsmethodiek zeker niet eenvoudiger geworden. De vraag is echter of deze regelgeving niet vooral moet worden gezien als noodzakelijke techniek onder de motorkap en juridische fijnslipperi. Dit alles vooral bedoeld om de woorden rekenrente, dekkingsgraad en onverdeeld vermogen te vermijden en de contracten vooral niet teveel op elkaar te laten lijken. Resultaat is dat de uitkeringsfase met deze aanpassing voor de meeste uitvoerders inmiddels

De contracten bieden inmiddels vergelijkbare mogelijkheden voor risicodeling en spreiding en lijken in de uitvoering met uitzondering van het spreidingsmechanisme nagenoeg gelijk.

uitvoerbaar wordt. Zoals bij vele autorijders de techniek onder de motorkap niet van belang is, zolang de auto maar rijdt, is ook voor gepensioneerden vooral het resultaat van belang. En dat is een contract met een collectieve uitkeringsfase en uitvoerbare spreidingsopties waar de hoogte van de uitkering centraal staat. Nu maar hopen dat de AFM in de communicatie vooral de uitlegbaarheid hiervan centraal zal stellen. ●

6 Dit is eventueel te voorkomen met specifieke kosten onttrekkingen per categorie.

7 Een lager projectierendement is wel mogelijk. Dit is vergelijkbaar met een stijgende uitkering.